

Herfst, herfst, heb je nog wat te koop?

‘Heb je zin in je nieuwe opleiding?’ Anna zucht. De zoveelste goedbedoelende tante die een praatje probeert aan te knopen. ‘Ontzettend’, antwoordt ze op een sarcastische toon. Snel pakt ze de schoteltjes van de salontafel en zet ze op het dienblad. Hup, naar de keuken, daar wordt tenminste niet zo aan haar hoofd gezeurd. Leuk hoor, verjaardagen. Als het maar zonder nieuwsgierige tantes kon. | Arine van den Bor

Even later loopt haar zus Eline de keuken in. ‘Ik snap jou niet hoor, tante Marjan probeert alleen maar belangstelling te tonen. Kun je niet eens een keer wat aardiger zijn?’

Ja hoor, Elines bemoeizucht kon er ook nog wel bij. ‘Ik ben naar boven’, roept Anna onderweg naar de trap. Elines geschreeuw over afspraken en samen helpen negeert ze. Ze gaat zelf maar aardig doen tegen de tantes.

In de morgendienst op zondag bidt de dominee ook al voor het schooljaar dat weer begint. En ook speciaal voor de jeugd die naar een nieuwe school gaat. Anna zakt bakkig wat verder onderuit. Je talenten gebruiken, je best doen en goed naar de docenten luisteren. Ze kent het allemaal wel, haar ouders laten geen week voorbijgaan zonder deze preek. Ze heeft nou eenmaal geen zin in school. Nee hoor, pas na schooltijd begint je leven. Lekker rondhangen met vrienden, online shoppen, oppassen en werken bij de Plus. Huiswerk? Doen we niet aan. En wat heb je aan een havodiploma? Jammer dat ze per se nog verder moet leren. Een brede opleiding dan maar, en zeker niet in de zorg. Ze ziet het allemaal wel.

De introductieweek valt mee. De klas is best chill, de docenten wel aardig. De meeste vakken zijn niet al te moeilijk, maar leuk? Mwah. Stiekem was het toch wel spannend, die nieuwe klas. Gelukkig heeft ze een klik met Sophie en Lauren. Onder de les shoppen blijkt best te doen, en de andere meiden hebben ook echt een goeie smaak! Een paar weken later wordt een nieuw project aangekondigd. De docent vertelt dat hun klas gaat meehelpen bij het opzetten van een

wijkwinkel vlakbij school. Bij het woord winkel veert Anna omhoog: ‘Gaan we ook kleding verkopen?’

‘En woondeco?’ vult Lauren aan.

‘Ja, leuk, en dan thematisch inrichten!’ roept Sophie.

Mevrouw De Wit is blij met het enthousiasme.

‘De spullen worden ingezameld door een andere klas. Ik weet niet precies wat er allemaal bij zit.

Julie taak is om de winkel in te richten en gastvrouw zijn.’

Anna’s enthousiasme zakt alweer. Als het maar niet buiten schooltijd is, daar heeft ze echt geen zin in.

Wijkwinkel *Buurt & Co* vordert gestaag. Het pand is netjes gemaakt door de studenten van de bouwopleidingen. Er komt steeds meer verkoopmateriaal binnen. In Anna’s klas loopt het nog niet zo lekker. Er worden wel flyers gemaakt en een spandoek, maar niemand heeft zin om in de winkel te staan. Alle meiden willen zich bezighouden met de inrichting, maar de ideeën zijn zo verschillend dat het bijna uitloopt op een ruzie. Anna doet af en toe mee als de docent er bij is, maar verder laat ze het gaan.

Vanmiddag na schooltijd hebben ze met de vriendengroep afgesproken in het park. Bram heeft hen in de app lekker gemaakt met een nieuwe vapesmaak. Nou, die wil ze beslist even proberen! Even opletten nu, want de taken moeten verdeeld worden. Mevrouw De Wit laat geïrriteerd weten dat het jammer is dat de klas dat niet zelf kan, en begint rijtjes namen op te noemen. Anna is ingedeeld bij het team winkelinrichting. Dat is in elk geval leuker dan verkoop.

Na een paar weken begint het team winkelinrichting er toch plezier in te krijgen. Er zijn leuke dingen voor de verkoop en de winkel is groot genoeg om een beetje creatief te kunnen zijn. Levi, de enige jongen in het team, blijkt erg handig en heeft oog voor details. Hij wordt al snel de leider van de groep. Mevrouw De Wit heeft het nog niet zo slecht ingedeeld, dat moet ook Anna toegeven. De vijf meiden nemen elk een hoek van de winkel voor hun rekening. Anna is verantwoordelijk voor de etalage. Daar moet van alles wat in komen. Twee keer in de week gaat het team een middag naar de winkel. Soms is het al ver na schooltijd als ze ermee stoppen voor die dag.

'Herfst' is het thema dat de groep gekozen heeft om de winkel in te richten. Ze hebben erg leuke woonspullen die daar perfect bij passen, en in de kledinghoek hebben de warme truien een mooie plek. Levi heeft van hout stellages gemaakt die in de etalage komen. Ze hebben coole bladerslingers gemaakt volgens een voorbeeld van Pinterest. Anna begint het steeds leuker te vinden. Ze is zelfs 's avonds bezig met het zoeken op internet naar leuke ideeën.

Op dinsdagmiddag als Anna net bezig is een bladerenslinger voor het etalageraam te spannen, ziet ze buiten een meisje voorbijlopen. Poeh, die ziet eruit zeg. Een heel dun jurkje, erg kort en met een heel wijde hals. Hoge pumps, die hun beste tijd toch echt wel hebben gehad. 'Sophie, een uitverkoopje!' roept Anna hard door de winkel. Hier in de stad lopen zulke types best veel, dat weet ze inmiddels van de metrostations. Sophie en zij hebben vorige week erg gelachten, omdat ze een speciale term hadden bedacht: 'uitverkoopje'. Omdat die kleding vaak aftands is, maar ook omdat Anna's moeder moppert over te koop lopen met je lichaam als haar shirt ietsje laag is. Nou, als dat van haar al te koop lopen is, dan zou ma die meiden op de metrostations eens moeten zien. Maar zou dit meisje niets anders hebben om aan te doen? Het is nu best koud, ze heeft zelf net gisteren haar winterjas tevoorschijn gehaald. Zal ze haar even roepen om iets anders binnen uit te zoeken? Er is hier kleding genoeg. Maar

net als Anna wil wenken, verdwijnt het meisje in een steegje. Nou ja, ze heeft haar best gedaan.

De donderdag na de herfstvakantie is het zover. *Buurt&Co* wordt geopend door de directeur. De hele week is Anna's klas al bezig geweest om flyers te verspreiden in de buurt. En het heeft geholpen, het is gezellig druk. Er wordt koffie geschonken, overal in de winkel staat lekkers. Anna en Sophie zijn gastvrouw bij de deur. Ze begroeten de mensen en zodra ze doorgelopen zijn, bespreken ze het uiterlijk van de gast. 'Jas uit de jaren vijftig', 'die broek kan echt niet meer' of 'gevalletje kapsalon', Anna en Sophie hebben er lol in.

Door de deuropening ziet Anna opeens het meisje van de vorige keer aan komen. Ze heeft alweer zo'n dun shirtje aan en een korte broek. Ze loopt een beetje aarzelend en blijft voor de

etalage staan. Ze kijkt een beetje schichtig opzij, dan nog eens door de ruit. Dan draait ze zich om en wil weglopen.

Anna twijfelt geen moment, stapt de winkel uit en roept: 'Uitverkoopje!'

Het meisje draait zich om en kijkt haar vragend aan.

Anna wordt rood en slaat haar hand voor haar mond. Wat doet ze nou, dat is geen woord om tégen mensen te zeggen. Het meisje lacht

verlegen, en loopt in haar richting. 'I want to look in the shop', zegt ze zacht in gebroken Engels. Gelukkig, ze spreekt geen Nederlands. Dan heeft ze ook niet verstaan wat Anna riep. 'Kom maar, you are welkom', zegt Anna. Oef, Engels zal toch nooit haar sterkste punt worden.

Het meisje stapt achter Anna de winkel in. 'Can I buy some clothes?' vraagt ze verlegen. 'Uh, yes...', mompelt Anna. Ze krijgt het nog warmer. Hoe legt ze dat uit in het Engels? 'Come', zegt ze, en ze loopt naar de kledinghoek. Het meisje zal wel ongeveer maat S hebben. Anna wijst naar de rekken waar de juiste maat hangt, en laat een prijskaartje zien. 'Have you money? Als je dat niet hebt, is het gratis... uh... for free.'

Het meisje schudt haar hoofd en wil zich om-draaien. 'No, no', zegt Anna en trekt het meisje aan haar arm. 'It is free for you'. Anna pakt een warme ribbroek en bijpassende dikke trui van een plank. 'Do you like dit?' Het meisje knikt en

*Nou, als dat van
haar al te koop
lopen is, dan zou
ma die meiden op
de metrostations
eens moeten zien.*

Anna drukt het setje in haar handen. Met een kort 'thank you' loopt het meisje snel naar de deur en verdwijnt in de straat.

Anna kan zich niet concentreren op het leren van de toets Engels. Steeds ziet ze het smalle verlegen gezicht van het meisje voor zich, met die verdrietige ogen. Ze zal wel niet zo veel ouder zijn dan zichzelf. Gistermiddag dacht ze een glimp van haar op te vangen bij het metrostation, maar toen ze eindelijk onderaan de roltrap was, was ze verdwenen. Gek genoeg had ze de nieuwe kleren niet aan, het leek alweer zo'n dun strak jurkje. Nou, ze kapt met Engels, eerst maar even naar beneden om wat te eten te halen. En dan straks nog even aan het portfolio dat ze uiterlijk morgen moet inleveren. Jammer dat ze niet naar het park kan, er is niemand van de vriendengroep. Het lijkt wel of ze tegenwoordig steeds harder werken voor school.

Ze staat op en loopt naar beneden. Ha, er is een cake gebakken. Ze snijdt een dikke plak af en schenkt een glas sap in.

Joost komt de keuken in. 'Tante Marjan is er', toetert hij.

Nou, dan gaat zij snel weer naar boven. Maar helaas, als ze net in de gang is, gaat de deur open. 'Hé, Anna, goed dat ik je zie! Hoe is het op je nieuwe school?' klinkt tante Marjans opgewekte stem. 'Heb ik het goed gezien dat jij in die nieuwe wijkwinkel bezig was? Wat ziet die er leuk uit zeg!'

Verrast kijkt Anna op. Kent tante Marjan Buurt&Co?

'Ja', kletst tante Marjan verder, 'ik kom regelmatig in die wijk, want er zitten nogal veel mensen uit onze doelgroep.' En als ze Anna's verbaasde gezicht ziet, legt ze uit: 'Naast mijn werk in het ziekenhuis ben ik vorig jaar begonnen als vrijwilliger voor *Het Scharlaken koord*. Ik probeer contact te maken met prostituees, zodat ze weten dat we ze hulp kunnen bieden om eruit te stappen. In de wijk waar jullie winkel staat, ben ik regelmatig geweest. De laatste keer was toen een vrouw, die in een bordeel werkte, wilde stoppen. Ze nodigde mij uiteindelijk uit om bij haar langs te komen. Weet je wat een bordeel is?'

Anna knikt.

'Maar er werken helaas ook heel veel illegale vrouwen, of meisjes die vanuit het buitenland

met valse beloftes hierheen worden gelokt. En als ze dan hier zijn, worden ze gedwongen zichzelf te verkopen aan mannen. Van de opbrengst zien ze niets, ze zijn vaak arm en mogen met niemand contact hebben. Het is erg moeilijk om die meisjes te bereiken.'

In Anna's hoofd begint een vermoeden te groeien. Zou het meisje uit de winkel...? Alles klopt precies.

Tante Marjan grijpt in haar tas. 'Zal ik jou wat foldertjes meegeven? Die kun je misschien best in de winkel neerleggen.'

Anna pakt ze aan en loopt de trap op. Boven laat ze zich op bed vallen. Het 'uitverkoopje' krijgt nu wel een heel nare smaak.

Het duurt een paar weken, maar dan ziet ze het meisje weer. Anna is net bezig in de etalage om de bladerenslinger te vervangen voor een slinger met sneeuwballtjes. De

winkeldeur gaat open en het meisje glipt snel naar binnen. Ze heeft de broek en trui aan, maar loopt op slippers.

Anna stapt de etalage uit en begroet het meisje. 'Do you have shoes?' vraagt ze zachtjes. 'Yes', knikt Anna. En dan: 'What is your name?'

'Viktoria', antwoordt het meisje. 'I'm from Hungary.'

Anna neemt haar mee naar de schoenenkast. Er staan met bont gevoerde snow-

boots in maat 38, hopen dat Viktoria die past. Ondertussen denkt ze koortsachtig na. Hoe moet ze nu vragen of Viktoria zo'n folder nodig heeft? Opeens krijgt ze een ingeving. 'Are you at school? Or do you work?'

Viktoria's gezicht wordt een beetje rood en ze kijkt naar beneden. 'I work for my uncle', zegt ze bijna onhoorbaar.

'Do you need help?' vraagt Anna schoorvoetend.

Ondertussen pakt ze een van de folders van tante Marjan uit het rek. Ze stopt de folder in een van de snowboots en geeft ze aan Viktoria. Met de boots in haar hand loopt ze snel de deur uit en al snel is ze uit het zicht verdwenen.

Sophie krijgt in de gaten dat Anna niet zo vaak meer wil kletsen over de mensen die ze onderweg zien. En als ze een keer een 'uitverkoopje' ziet en dat door de metro heen naar Anna schreeuwt die iets verderop staat, kan er niet

In Anna's hoofd begint een vermoeden te groeien. Zou het meisje uit de winkel...?

eens een lachje af. 'Zeg', roept Sophie als ze even later naast elkaar neerploffen in de trein, 'wat is er met jou aan de hand? Je bent zo stil en lekker even lachen is er ook niet meer bij!'

Anna zucht. Het is waar wat Sophie zegt, maar ze kan het gewoon niet meer. Niet meer nu het grappige 'uitverkoopje' het gezicht van Viktoria heeft gekregen. 'Die mensen hebben misschien wel geen geld om iets leuks te kopen', zegt ze kort.

Sophie kijkt haar aan. Anna meent het echt, dat ziet ze wel. En eigenlijk heeft ze ook wel een beetje gelijk. 'Nou ja, ik moet ook werken om dat nieuwe truitje te kopen, hoor. Mijn moeder vindt dat ik genoeg truitjes heb, dus ik krijg deze winter niets nieuws meer. Echt flauw.' Maar ze hoort zelf ook wel dat het nogal verwend klinkt.

's Avonds krijgt Anna een appje van tante Marjan. Er heeft iemand gebeld naar *Het scharlaken koord*

die een foldertje gekregen heeft in de winkel. Tante Marjan vraagt of ze wil appen als de folders op zijn, dan komt ze nieuwe brengen.

Anna voelt dat haar hart sneller begint te kloppen. Zou het Viktoria zijn? Ze appt naar tante Marjan of ze weet hoe de persoon heet, maar helaas mag ze dat niet zeggen. Ze vertelt wel dat het een meisje uit Oost-Europa is, die door haar oom naar Nederland is gelokt met de belofte dat ze een opleiding kan volgen.

Nu weet Anna het zeker. Ze appt naar tante Marjan: 'Doe Viktoria de groeten van mij'. En dan zet ze vastberaden haar telefoon uit, en pakt ze haar laptop. Ze gaat aan het werk voor school, nog twee portfolio's en over drie weken is het weer toetsweek. Als je de kansen wél krijgt, moet je ze ook gebruiken. ■

*Als je de kansen
wél krijgt,
moet je ze ook
gebruiken.*

